

Amendement

Reg.nr. A **X.X**

Agendapunt: X.

Onderwerp: Inzet op voorkomen gijzeling van informatie of systemen

De gemeenteraad van Stichtse Vecht in vergadering bijeen op 11 november 2025

Gelezen de Begroting 2026

Ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

Beslispunt 1 als volgt te wijzigen:

1. De Programmabegroting 2026 op programmaniveau *gewijzigd* vast te stellen.

Als sub-besluitpunt g. onder 1. van het raadsbesluit Programmabegroting 2026-2029 op te nemen:

g. In Programma 2 Veiligheid het volgende te wijzigen:

Een gemeente waarin inwoners en ondernemers weerbaar zijn tegen risico's en dreigingen van de snel digitaliserende maatschappij

De impact van digitale criminaliteit blijft toenemen. Mede door corona is de digitalisering in een versnelling terecht gekomen. De weerbaarheid van **inwoners en ondernemers** heeft zich echter in een langzamer tempo ontwikkeld.

Op dit moment is gijzelsoftware de meest dominante dreiging. De financiële schade loopt landelijk jaarlijks in de miljoenen euro's. Daarnaast is een opvallende trend 'social engineering' waarbij criminelen zich kunnen voordoen als anderen. Dit vormt een grote bedreiging voor de informatiebeveiliging van particulieren, **overheidsorganisaties en bedrijven**. Zo zijn informatielekken in veel gevallen geen technisch falen, maar menselijke fouten.

Daarnaast neemt de intensiteit van online oproepen tot verstoringen van de openbare orde overall in Nederland toe. Dit hangt samen met een toenemend maatschappelijk ongenoegen en het feit dat op internet relatief anoniem gecommuniceerd kan worden. De bevoegdheden van de burgemeester sluiten echter steeds minder goed aan op deze digitale ontwikkelingen. Burgemeesters hebben immers (nog) geen online bevoegdheden. Denk aan een 'digitaal gebiedsverbod' bij herhalende oproepen tot rellen en geweld.

Ook worden we steeds afhankelijker van digitale systemen en de onderlinge verbondenheid van die systemen. Vanwege deze keteneffecten wordt de impact van cyberincidenten steeds groter en onzekerder. Voorbeelden van kwetsbaarheden door onderlinge verbondenheid van systemen in Stichtse Vecht zijn de op afstand bedienbare bruggen en sluizen, slagbomen bij spoorwegovergangen en verkeerslichten.

Grootschalige uitval van systemen kan leiden tot maatschappelijke ontwrichting. In het kader van risico- en crisisbeheersing treffen we samen met de Veiligheidsregio Utrecht voorbereidingen om deze risico's te beheersen.

Mijlpalen

1. We vergroten de digitale weerbaarheid van jongeren van 8 tot 12 jaar door Hackshield te faciliteren aan het primair onderwijs in Stichtse Vecht.

Te wijzigen in (geel gemarkeerde tekst te wijzigen of te verwijderen):

De impact van digitale criminaliteit blijft toenemen. Mede door corona is de digitalisering in een versnelling terecht gekomen. De weerbaarheid van inwoners, ondernemers en de gemeente heeft zich echter in een langzamer tempo ontwikkeld.

Op dit moment is gijzelsoftware de meest dominante dreiging. De financiële schade loopt landelijk jaarlijks in de miljoenen euro's. Daarnaast is een opvallende trend 'social engineering' waarbij criminelen zich kunnen voordoen als anderen. Dit vormt een grote bedreiging voor de informatiebeveiliging van particulieren, overheidsorganisaties en bedrijven, zo ook onze gemeente, waarvan onze kwetsbaarste inwoners buitenproportioneel het slachtoffer zijn. Zo zijn informatielekken in veel gevallen geen technisch falen, maar menselijke fouten.

Daarnaast neemt de intensiteit van online oproepen tot verstoringen van de openbare orde overal in Nederland toe. Dit hangt samen met een toenemend maatschappelijk ongenoegen en het feit dat op internet relatief anoniem gecommuniceerd kan worden. De bevoegdheden van de burgemeester sluiten echter steeds minder goed aan op deze digitale ontwikkelingen. Burgemeesters hebben immers (nog) geen online bevoegdheden. Denk aan een 'digitaal gebiedsverbod' bij herhalende oproepen tot rellen en geweld.

Ook worden we steeds afhankelijker van digitale systemen en de onderlinge verbondenheid van die systemen. Vanwege deze keteneffecten wordt de impact van cyberincidenten steeds groter en onzekerder. Voorbeelden van kwetsbaarheden door onderlinge verbondenheid van systemen in Stichtse Vecht zijn de op afstand bedienbare bruggen en sluizen, slagbomen bij spoorwegovergangen en verkeerslichten.

Grootschalige uitval van systemen kan leiden tot maatschappelijke ontwrichting. In het kader van risico- en crisisbeheersing treffen we samen met de Veiligheidsregio Utrecht voorbereidingen om deze risico's te beheersen.

Mijlpalen

1. We vergroten de digitale weerbaarheid van jongeren van 8 tot 12 jaar door Hackshield te faciliteren aan het primair onderwijs in Stichtse Vecht.
2. We zetten in op het verder mitigeren van het risico op gijzeling van informatie en systemen door vooral in te zetten op de al bekende zwakke punten, waaronder de domeinen aangekaart op basisbeveiliging.nl

Namens de fractie,

D66

Lisanne Peelen – van de Pol

Toelichting:

Binnen de paragrafen word gijzeling van informatie of systemen als een van de grootste risico's waar onze gemeente mee te maken kan krijgen aangemerkt. Dit risico word ook in programma 2 Veiligheid kort benoemd, maar verder geen aanvullende acties aangehangen. Een risico van 70% vinden wij te hoog om niet specifiek te benoemen en mijlpalen aan te hangen. Zeker gezien de groep inwoners die het hardste geraakt worden door z'n gijzeling, onze meest kwetsbare inwoners zullen zijn.

Op de website basisbeveiliging is een heel mooi overzicht gemaakt van de bekende zwakke punten voor organisaties, waaronder een volledig overzicht van alle gemeenten. Hoewel Stichtse Vecht relatief goed scoort, en op het moment van schrijven geen hoge risico domeinen en/of diensten heeft, is er nog flink ruimte voor verbetering. Hoe minder zwakke punten er zijn, hoe minder aantrekkelijk wij als gemeente zijn om aan te vallen.

Het proactief en zichtbaar blijven inzetten op verbetering en het dichten van bekende zwaktepunten mitigeert het risico op een aanval aanzienlijk en lijkt het ons dus logisch om dit ook als mijlpaal mee te nemen binnen de begroting.